

Сак В.О.

*Національний авіаційний університет, Київ***ПРОЯВИ СТИГМАТИЗАЦІЇ ВІЛ-ІНФІКОВАНИХ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ**

В даний час серйозними проблемами, прямо пов'язаними з ВІЛ/СНІД, є стигма і дискримінація. З самого початку епідемії ВІЛ / СНІДу стигма і дискримінація створюють поживне середовище для передачі ВІЛ і в значній мірі підсилюють негативні наслідки епідемії. Стигма і дискримінація у зв'язку з ВІЛ створюють серйозні перешкоди на шляху профілактики поширення інфекції, надання адекватного догляду, підтримки та лікування і пом'якшення наслідків епідемії.

Стигматизація - це процес виділення або «тавування» індивідів, навішування соціальних «ярликів» у вигляді визначень на підставі деяких позначених зовнішніх символічно виражених ознак. Результатом стигматизації зазвичай стає соціальне маркування, виділення індивіда із співтовариства і протиставлення його іншим членам спільності, відторгнення від неї, повне або часткове.

Стигма (дослівно "ярлик", "тавро") - надзвичайно сильний соціальний ярлик, який повністю змінює ставлення до інших людей і до самого себе, змушуючи відноситися до людини лише як до носія небажаної якості.

Стигматизації людей з ВІЛ сприяє ряд факторів:

1. Часто люди, які недостатньо знають про ВІЛ, асоціюють його з дуже поганим самопочуттям та зміною зовнішності.
2. Люди асоціюють ВІЛ з людьми, які вже стигматизуються в суспільстві: гомосексуалами, споживачами наркотиків, працівниками секс-індустрії.
3. ВІЛ найбільш сильно зачіпає людей, які найчастіше дискримінуються і знаходяться в нерівному становищі в суспільстві: жінок, підлітків, чоловіків, які практикують секс з чоловіками, споживачів наркотиків і т. д.

За результатами дослідження Аналітичного центру «Соціоконсалтинг» 2013 року «Показник рівня стигми. Індекс стигми», загальний рівень стигматизації і дискримінації ЛЖВ з боку соціального оточення у 2013 році становив 40% і знизився на 11% порівняно з 2010 роком (51%).

Дослідження, проведене ВБО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» та Міжнародним Альянсом з ВІЛ/СНІД в Україні, показало, що 60% людей, які живуть з ВІЛ, оцінюють ставлення до них українського суспільства як негативне. Кожен п'ятий вважає ставлення українського суспільства до ВІЛ-позитивних байдужим. І лише близько 6% опитаних вважають, що українське суспільство ставиться до ВІЛ-позитивних співчутливо.

Відтак, українському суспільству властивий, переважно, низький рівень толерантності до людей, які живуть з ВІЛ/СНІД, що є запорукою їх стигматизації та самостигматизації.

Науковий керівник: Н.П.Пивоварова, к.соц.н., доц.